

OMNIA

ARVIOINTIKERTOMUS

2023

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia

SISÄLLYSLUETTELO

ARVIINTIKERTOMUS 2023	2
1. TARKASTUSTOIMINTA.....	2
1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano	2
1.2. Tarkastuspalvelut	2
1.3. Sidonnaisuusrekisteri.....	3
1.4. Edellisen vuoden arviointikertomuksen huomiot.....	3
1.5. Arvioinnin kohdentaminen	3
2. TALOUSARVIOTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	3
2.1. Tavoitteet vuodelle 2023	3
2.2. Toiminnalliset tavoitteet.....	4
2.3. Tulokortin mittariarvojen saavuttaminen.....	5
2.4. Taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen	6
3. YHTEENVETO	7

ARVIOINTIKERTOMUS 2023

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on Kuntalain 121§:n mukaisesti valmistella hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko yhtymäkokouksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lisäksi tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos taseessa on kattamatonta alijäämää. Lautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta, sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisesta sekä valmistella esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

1. TARKASTUSTOIMINTA

1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian tarkastuslautakunta muodostuu kolmesta jäsenestä. Yhtymäkokouksen asettamassa tarkastuslautakunnassa ovat tarkastusvuonna 2022 toimineet seuraavat jäsenet:

Jäsen:

Jyrki Seppänen, pj., Espoo

Risto Nevanlinna, varapj., Espoo

Tiina Rintamäki-Ovaska, Kauniainen

Varajäsen:

Emma Holsti, Espoo

Satu Ramsland, Espoo

Harri Fagerlund, Kauniainen

Tarkastuslautakunta on kokoontunut tilikauden 2023 arviointiin liittyen kuusi kertaa.

Päätöksenteko tarkastuslautakunnan kokouksissa on tapahtunut puheenjohtajan esittelystä.

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut kuntayhtymän vastuunalainen tilintarkastaja.

1.2. Tarkastuspalvelut

Kuntayhtymän tilintarkastajana toimii KPMG Julkistarkastus Oy ja yhtiön nimeämänä vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut KHT, JHT Juha Huuskonen. Vastuunalainen tilintarkastaja on osallistunut tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tilintarkastusyhteisö on suorittanut vuoden 2023 tarkastuksen ennalta laaditun tarkastusohjelman mukaisesti. Vastuunalainen tilintarkastaja on raportoinut suorittamistaan tarkastuksista tarkastuslautakunnalle ja antanut kuntalain 125 §:n mukaisen tilintarkastuskertomuksen.

1.3. Sidonnaisuusrekisteri

Kuntalain 121 §:n 5 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset yhtymäkokoukselle tiedoksi. Tarkastuslautakunta on käsitellyt ja hyväksynyt kuntayhtymälle toimitetut sidonnaisuusilmoitukset ja päättänyt toimittaa ne yhtymäkokoukselle tiedoksi.

1.4. Edellisen vuoden arviointikertomuksen huomiot

Yhtymähallitus antoi vastineen kokouksessaan 24.8.2023 tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomuksessa esittämiin havaintoihin. Tarkastuslautakunta on käsitellyt saadun vastineen ja merkinnyt sen tiedoksi.

1.5. Arvioinnin kohdentaminen

Painopiste arviointikertomuksessa on toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnissa. Tarkastuslautakunta on perehtynyt yhtymäkokouksen asettamiin tavoitteisiin ja yhtymähallituksen toimintakertomuksessa esittämään tavoitteiden toteutumista koskevaan raportointiin. Niin ikään lautakunta on perehtynyt kuntayhtymän toimintaan saamiensa selvitysten avulla.

Toimintakertomuksessa on esitetty erikseen Espoon kaupungin konserniyhteisöilleen asettamien talousarviotavoitteiden toteutuminen sekä jäsenkuntien asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettu katsaus Omnia-konsernin toiminnasta ja taloudesta.

Lautakunta on osana arviointia kuullut eri toiminnoista vastaavien vastuuhenkilöiden antamia selvityksiä kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta. Tarkastuslautakunta on osana vuoden 2023 arviointia perehtynyt mm. seuraaviin aihepiireihin: työelämätarpeisiin vastaaminen, Business Espoo verkosto, strateginen tilasuunnittelu, henkilöstöpalaute, riskienhallinta, yt-prosessi sekä talousarviovalmistelu.

Arviointikertomuksessa ei erikseen arvioida niiden saavutettujen tavoitteiden toteutumista, joista tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan on esitetty riittävät tiedot toimintakertomuksessa.

2. TALOUSARVIOTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1. Tavoitteet vuodelle 2023

Yhtymäkokouksen vuodelle 2023 vahvistamat tavoitteet Omnialle on kuvattu kuntayhtymän talousarviossa. Tavoitteet muodostuvat toiminnallisista tavoitteista, tuloskorttitavoitteista, Espoo-konsernin asettamista tavoitteista sekä Omnian konserniyhteisöille asetetuista tavoitteista. Lisäksi talousarviossa on vahvistettu vuodelle 2023 sitovat määrärahatavoitteet.

2.2. Toiminnalliset tavoitteet

Kuntalain mukaan tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Omnian strategiassa on määritelty neljä strategista valintaa, joista johdetaan toiminnan vuosittaiset tavoitteet. Talousarviossa 2023 Omnian toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2023 on määritelty näiden strategisten valintojen pohjalta:

- Työelämän ja yhteiskunnan muuttuviin tarpeisiin vastaavaa osaamista ja osaajia
- Oppijoiden onnistumisen varmistavaa osaamista ja sujuvat palvelupolut
- Henkilöstön hyvinvointia vahvistavaa yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä
- Edelläkävijyyteen valmentavaa johtajuutta ja johtamista

Kullekin strategiselle valinnalle on talousarviossa määritelty kaksi strategista toiminnallista tavoitetta. Toiminnallisten talousarviotavoitteiden toteutuminen on esitetty toimintakertomuksen kohdassa 3.1. Seuraavassa on esitetty tarkastuslautakunnan arvioita tavoitteiden toteutumisesta.

Strateginen tavoite ”Omnia on alueella keskeinen toimija osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisessa ja työllisyyden edistämisessä”: Yhdeksi osatavoitteeksi oli asetettu, että määritellään toimintamallit koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointiin sekä avainkumppanuuksien kehittämiseen ja johtamiseen. Toimintakertomuksen mukaan ennakoitumalla kehitystyötä on tehty mutta ennakoitumalla viimeistely toteutuu vuoden 2024 puolella.

Strateginen tavoite ”Omnian toiminta ja palvelut vastaavat yhteiskunnan muuttuviin tarpeisiin”: Tavoitteeksi oli asetettu, että Omnian rooli palvelutuottajana on määritelty osana TE-2024 -kokonaisuutta. Tavoitteen osalta TE-uudistuksen toimeenpano on siirtynyt vuodelle 2025 ja samalla Omnian roolin tarkempi määrittely on siirtynyt vuodelle 2024.

Strateginen tavoite ”Selkeät vastualueet ja päätöksentekorakenteet varmistavat arjen sujuvuuden Omniassa”: Tavoitteeksi oli asetettu, että johtamisen ja yhteistyön foorumit uudistetaan, työn sujuvuus on parantunut, päällekkäinen työ on vähentynyt ja työaika riittää. Mittarina tavoitteen saavuttamisen arvioinnissa on käytetty henkilöstökokemusmittaria osana palautekyselyä. Toimintakertomuksen mukaan tavoitteet saavutettiin 75 %:sti eli henkilöstön kokemus parani. Tavoitteen toteuman osalta ei ole tarkemmin raportoitu, mitä 75 %:n toteuma tarkoittaa ja miltä osin tavoitteeseen ei päästy. Tältä osin henkilöstöpalautemittarin tarkempi kuvaaminen olisi tuonut lisäinformaatiota tavoitteen toteumasta.

Strateginen tavoite ”Strategiakauden aikana toiminta ja talous ovat tasapainossa”: Tavoitteeseen liittyviksi toimenpiteiksi oli määritelty mm. esihenkilöiden osaamisen vahvistaminen talouden suunnittelussa ja raportoinnissa sekä tiedolla johtamisen ja digitaalisten valmiuksien kehittäminen. Tavoitteen mittaritasoksi oli asetettu, että talousarviossa asetetut tavoitteet ja tulokortissa esitetyt tavoitteet saavutetaan. Kyseisen tavoitteen osalta toimintakertomuksessa on kuvattu tilikaudella toteutettuja toimenpiteitä. Sen sijaan taloudellisten tavoitteiden toteutumista ei tässä yhteydessä ole kuvattu. Käyttötalouden osalta vuoden 2023 toimintakattotavoitetta muutettiin yhtymäkokouksen päätöksellä ja toteuma jäi tältä osin muutettuun talousarvioon nähden -531 tuhatta euroa heikommaksi.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan talousarvioon kirjatut toiminnalliset tavoitteet ovat laaja-alaisia ja strategiasta johdettuja. Tavoitteiden luonteesta johtuen tavoitteen toteutumisen mittaamiseen voi liittyä haasteita. Kokonaiskuvan selkeyttämiseksi tavoitteiden

toteutumisesta tarkastuslautakunta suosittelee harkittavaksi taulukkomuotoisen yhteenvedon laatimista strategisten tavoitteiden toteutumisesta.

Strategisissa tavoitteissa on kuvattu oppimisympäristöjen uudistamiseen liittyviä toimenpiteitä ja tavoitteeksi on mm. asetettu, että muiden kuin Omnian fyysisten oppimisympäristöjen osuus kasvaa. Tarkastuslautakunta näkee oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet merkittävänä ja kiinnittää huomiota siihen, että erilaisten oppimisympäristöjen vaikutusta oppimistuloksiin arvioidaan osana kehitystyötä. Myös opiskelijoiden vaihtelevat valmiudet ja lisääntynyt levottomuus oppimistilanteissa asettavat uusia vaatimuksia oppimisympäristöille ja opetustilanteille. Voimakkaan muutoksen keskellä olennaista on varmistaa, että oppimisympäristöt varmistavat opiskelijan näkökulmasta laadukkaan, turvallisen ja vaikuttavan opetuksen.

Tarkastuslautakunta kiinnitti vuoden 2022 arviointikertomuksessa huomiota strategista tilasuunnittelua koskevaan tavoitteeseen. Tältä osin strategista tilasuunnittelua on toteutettu vuonna 2023 osana talousarviovalmistelua ja vuoden 2024 talousarviossa on varauduttu tuleviin investointeihin.

2.3. Tulokortin mittariarvojen saavuttaminen

Toimintakertomuksen kohdassa 3.2. on kuvattu tulokortissa kuvattujen mittariarvojen toteutuminen. Tavoitearvoa ei saavutettu seuraavien mittareiden osalta:

Ammatillisen koulutuksen toteutuneet opiskelijavuodet

Ammatillisen koulutuksen opiskelijavuositavoitteeksi oli asetettu 7900 ja toteumaksi muodostui 7422 opiskelijavuotta (7760 vuonna 2022). Merkittävimpänä selittävänä tekijänä on tunnistettu opiskelijoiden kasvanut siirtyminen vuoden 2023 aikana työelämään ja pois opiskeluista. Siirtymisen taustalla on mm. koronapandemian jälkeen keväällä 2023 uudelleen vilkastuneet työmarkkinat.

Aikuisten perusopetuksen opiskelijoiden suorittamat kurssit

Aikuisten perusopetuksen opiskelijoiden suorittamien kurssien määrätavoitteeksi oli asetettu 9000 ja toteumaksi tuli 7146 kurssia. Aikuisten perusopetuksen tarpeen on toimintakertomuksen mukaan ennakoitu kuitenkin kasvavan.

Osaamiskeskuksen uusien asiakkaiden määrä

Osaamiskeskuksen uusien asiakkaiden määrätavoite oli 600 ja toteuma 443. Vuonna 2022 asiakkaiden toteutunut määrä oli 719.

Työväenopiston toteutuneet opetustunnit

Työväenopiston opetustuntitavoitteeksi oli asetettu 63000 ja toteuma jäi hieman tavoitteen alapuolelle ollen 62524. Toteuma jäi edellisvuotta alhaisemmaksi.

Omnian tutkintoa edeltävistä palveluista/koulutuksista päättäneet, jotka ohjautuneet Omnian muihin koulutuksiin/palveluihin

Mittarin tavoitteeksi oli asetettu >50 % ja toteumaksi muodostui 26,20 %. Kyseessä oli uusi mittari vuodelle 2023, mikä voi selittää toteuman huomattavaa poikkeamaa tavoitetasosta.

Toisen asteen tutkintokoulutuksen eroprosentti

Tavoitearvoa, että Omnian ulkopuolelle siirtyneiden eroprosentti on alle 10, ei saavutettu. Toteuma oli 13,1 % ollen hieman alempi kuin edellisvuonna.

Toiselta aseelta jatko-opintoihin ja työelämään sijoittuminen

Tavoitteeksi oli asetettu, että jatko-opintoihin ja työelämään siirtyvien määrä on yli 80 %. Toteumaksi muodostui 78,6% ollen hieman edellisvuotta parempi.

Sairauspoissaolopäivät

Sairauspoissaolopäivien tavoitteeksi oli asetettu enintään 10 päivää. Toteumaksi muodostui 11,31 päivää, kun edellisvuonna toteuma oli 12,38 päivää.

Tilakustannusten suhde toimintatuottoihin

Tavoitteeksi oli asetettu tilakustannusten enintään 10 % suhde toimintatuottoihin. Toteuma oli 12 %. Vuodelle 2023 asetettua tavoitetta voidaan pitää haastavana huomioiden vuoden 2022 toteuman 13 %.

Vuoden 2023 tuloskorttitavoitteita ei kaikilta osin saavutettu. Opiskelijavuosikertymässä tavoitteesta jäätiin selvästi ja opiskelijavuosien kertymä on ollut laskeva vuodesta 2021. Myös aikuislukion valtionosuusrahoitteisten kurssien toteuma jäi odotettua pienemmäksi. Kehityksellä on ollut vaikutusta myös Omnian rahoitukseen, joka tulee vuonna 2024 jäämään päättynyttä tilikautta alhaisemmaksi.

Vaikka tavoitteita ei kaikilta osin saavutettu, on monella osa-alueella myös edistytty. Kehittämistoimia on toteutettu laaja-alaisesti sekä johtamiseen ja henkilöstön koulutukseen panostettu. Myös ammatillisen koulutuksen opiskelijapalaute on kehittynyt myönteisesti.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tavoitteiden seurannan merkitykseen osana päivittäistä toimintaa ja johtamista. Samalla kun tavoitteita on paljon, on tärkeää pystyä tekemään myös strategisia valintoja ja tunnistaa merkityksellisimmät painopisteet sekä seurata tavoitteiden edistymistä systemaattisesti. Omnian panostukset toiminnan seurantajärjestelmiin tuleekin hyödyntää aktiivisesti.

2.4. Taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen

Käyttötalouden sitovana tavoitteena oli kuntayhtymän toimintakate, joka oli budjetoitu 0,8 milj. euroa ylijäämiseksi. Inflaation kehitys sekä henkilöstökulujen nousu mm. kertakorvausten seurauksena aiheuttivat kuitenkin kustannusten kasvua, jonka myötä talousarviotavoitetta jouduttiin muuttamaan. Yhtymäkokouksen päätöksellä toimintakatetavoitetta muutettiin siten, että muutetuksi toimintakatetavoitteeksi muodostui 1,2 milj. euroa alijäämää. Tilikauden toimintakate toteutui 1,7 milj. euroa alijäämäisenä, joten sitova katetaso jäi 0,6 milj. euroa muutettua talousarviota heikommaksi. Yhtymäkokous on 13.2.2024 käsitellyt toimintakatetavoitteen alituksen.

Tilikaudella 2023 toimintatuottojen ja -kulujen kehitykseen vaikutti osaltaan Espoossa toukokuussa 2023 järjestetty Taitaja-tapahtuma. Taloudellisesti hankkeen kokonaiskustannukset jaksottuvat vuosille 2021-

2023. Kokonaisuutena Taitaja-tapahtuman toimintatuotot olivat 3,7 milj. euroa ja kulut 4,4 milj. euroa, jolloin toimintakatteeksi muodostui -0,7 milj. euroa Tästä vuodelle 2023 kohdistui -0,4 milj. euron toimintakatevaikutus. Taloudellisesti hankkeen kustannusvaikutus jäi Omnialla budjetoitua pienemmäksi.

Tuloslaskelmaosassa sitovaksi tavoitteeksi oli asetettu rahoitustuotot ja -kulut netto. Tavoitetasoksi oli asetettu nolla ja toteumaksi muodostui 1,7 milj. euroa. Toteumaa selittää osaltaan rahoitusarvopareiden arvon nousun myötä tehdyt edellisvuoden arvonalennusten palautukset.

Investointiosassa investointien toteumaksi muodostui 0,7 milj. euroa, kun talousarviossa investointeihin oli budjetoitu 2,4 milj. euroa.

Tilikauden alijäämäksi muodostui 1,9 milj. euroa. Edellisellä tilikaudella alijäämää muodostui 1,2 milj. euroa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Omnian taseasema on edelleen vahva. Kuntayhtymällä ei ole pitkäaikaista lainaa ja rahoitusasema on hyvä. Tulevien vuosien suunnitellut investointihankkeet ovat taloudellisesti mittavia, mutta kuntayhtymä pystyy hyödyntämään investointien rahoituksessa kertynyttä rahoitusvarallisuutta.

Huolestuttavana voidaan nähdä toiminnallisen tuloksen kehittyminen. Tilikauden alijäämäksi muodostui 1,9 milj. euroa huolimatta tilikaudelle kirjatuista 1,7 milj. euron rahoitustuotoista. Toimintakulujen kasvu on ollut huomattavaa samalla kun toimintatuottojen kehitys on hiipunut. Opiskelijavuosikertymä ei ole toteutunut odotetusti ja tilikaudelle 2024 valtionosuusrahoitus tulee laskemaan noin 7,5 milj. euroa edellisvuodesta. Omnia onkin tehnyt tilikauden päättymisen jälkeen päätöksen uudistamisohjelman toteuttamisesta, jonka yhteydessä toteutetaan yt-menettelyt. Pitkällä tähtäimellä talouden tasapainon saavuttaminen onkin keskeinen tavoite.

Tarkastuslautakunta korostaa, että talouden seuranta osana päivittäistä johtamista tulee edistää koko kuntayhtymän tasolla. Samalla talouden ja toiminnan tavoitteiden keskinäistä yhteyttä tulee edelleen kirkastaa.

Vuoden 2024 talousarviota ei ole vahvistettu yhtymäkokouksessa kuntalain edellyttämässä määräajassa vuoden 2023 loppuun mennessä. Vuoden 2024 talousarvio hyväksyttiin yhtymäkokouksessa 13.2.2024. Syynä viivästymiselle oli Espoon kaupungin omistajaohjaus, jonka seurauksena talousarvio palautettiin valmisteluun joulukuun yhtymäkokouksen päätöksellä. Omistajaohjaus liittyi investointien rahoitukseen. Tarkastuslautakunta katsoo, että omistajaohjauksen myöhäinen toteuttaminen johti tilanteeseen, jossa talousarviota ei pystytty vahvistamaan vuoden 2023 loppuun mennessä.

3. YHTEENVETO

Yhteenvetona toimintavuoden 2023 osalta tarkastuslautakunta toteaa arvionaan, että kuntayhtymän tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa on annettu kattavasti tiedot yhtymäkokouksen asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Kuntayhtymän toimintaa on monilta osin kehitetty ja monet vuodelle 2023 asetetut tavoitteet saavutettiin. Taloudellisesti ja opiskelijavuosikertymän osalta tavoitteisiin ei kuitenkaan päästy. Omnia joutuukin vuonna 2024 sopeuttamaan toimintaa ja kustannusrakennetta vastaamaan pienentyvää rahoitusta.

Espoossa toukokuussa 2023 järjestettyä Taitaja-tapahtumaa voidaan pitää menestyksenä. Kävijämääräksi muodostui 85 000 tapahtumavierasta ja tapahtuman kautta niin Omnia kuin yleisesti ammatillinen koulutus sai positiivista julkisuutta.

Tarkastuslautakunta kiittää kuntayhtymän henkilökuntaa ja johtoa tuloksellisesta toiminnasta ja kannustaa edelleen rohkeasti kehittämään Omniaa huolimatta talouden haasteista. Vuoden 2024 pienenevään rahoitukseen sopeutuminen vaatii poikkeuksellisia toimia ja uutta ajattelua.

Espoossa, 16. päivänä huhtikuuta 2024

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia

Jyrki Seppänen
Puheenjohtaja

Risto Nevanlinna
Varapuheenjohtaja

Tiina Rintamäki-Ovaska
Jäsen

Tiina Rintamäki-Ovaska

Email: Tiina.Rintamaki-Ovaska@kauniainen.fi
2024-04-22T09:51:15.338Z

Jyrki Seppänen

Email: jyrki.seppanen1@gmail.com
2024-04-19T17:17:08.744Z

Risto Nevanlinna

Email: risto.nevanlinna@vihreat.fi
2024-04-20T09:20:45.917Z

